

राज्यातील आदिवासी विभागांतर्गत स्वयंसेवी संस्थामार्फत चालविण्यात येणा-या प्राथमिक अनुदानित आश्रमशाळांना माध्यमिक आश्रमशाळा म्हणून श्रेणीवाढ करणे व माध्यमिक आश्रमशाळांना संलग्न कनिष्ठ महाविद्यालये सुरू करून श्रेणीवाढ करणे

महाराष्ट्र शासन
आदिवासी विकास विभाग
शासन निर्णय क्रमांक: -अआशा २०१२/प्र.क्र.९३/का-११
मंत्रालय, मुंबई -४०० ०३२
तारीख: ०३ मार्च, २०१४

वाचा :-

- १) आयुक्त, आदिवासी विकास आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, नाशिक यांचे पत्र क्र- अआशा.२०१२/ प्र.क्र.४४/का.७ (१) दिनांक.१८ जून, २०१२
- २) आयुक्त, आदिवासी विकास आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, नाशिक यांचे पत्र क्र- अआशा.२०१३/ प्र.क्र.८७/का.७ (१) दिनांक.७ डिसेंबर, २०१३
- ३) बालकांचा सक्तीचा व मोफत शिक्षणाचा अधिकार अधिनियम-२००९
- ४) शालेय शिक्षण विभागाचे पत्र क्रमांक: न्यायप्र-२०१३/ (३१२/२०१३)/ टिएनटि- १, दिनांक.०२/०१/२०१४ मध्ये नमुद रिट याचिका क्र ९५/२०१० मधील सर्वोच्च न्यायालयाचे आदेश

प्रस्तावना :-

महाराष्ट्र राज्यातील डोंगराळ व दुर्गम भागातील आदिवासींमध्ये शिक्षणाचा प्रसार व्हावा या हेतूने शासनाने सन १९७२-७३ पासून "आश्रमशाळा समूह" योजना सुरू केली. या योजनेतर्गत सध्या स्वयंसेवी संस्थामार्फत चालविल्या जाणाऱ्या एकूण ५५६ अनुदानित आश्रमशाळा असून त्यापैकी ६४ प्राथमिक अनुदानित आश्रमशाळा व ४९२ माध्यमिक अनुदानित आश्रमशाळा सुरू आहेत त्यापैकी माध्यमिक आश्रमशाळा संलग्न १३७ कनिष्ठ महाविद्यालये सुरू आहेत. सन २०१४-१५ या शैक्षणिक वर्षापासून "अ" श्रेणीतील एक प्राथमिक अनुदानित आश्रमशाळेस माध्यमिक आश्रमशाळा म्हणून (इ.८ वी ते इ.१० वी) श्रेणीवाढ करणे व १३ अनुदानित माध्यमिक आश्रमशाळांना संलग्न कनिष्ठ महाविद्यालये मंजूर करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधिन होती.

शासन निर्णय:-

राज्यातील आदिवासी विकास विभागांतर्गत स्वयंसेवी संस्थामार्फत चालविण्यात येणा-या "अ" श्रेणीतील ०१ प्राथमिक अनुदानित आश्रमशाळेस माध्यमिक आश्रमशाळा म्हणून श्रेणीवाढ करण्यास, त्याचप्रमाणे, "अ" श्रेणीतील १३ माध्यमिक अनुदानित आश्रमशाळा संलग्न कनिष्ठ महाविद्यालये (कला व विज्ञान शाखा) सुरू करण्यास या आदेशान्वये शासन मान्यता देत आहे. या बाबत अनुदानित आश्रमशाळाची नावे सोबतच्या परिशिष्ट "क" मध्ये नमुद करण्यात आली आहेत. सन २०१४-

१५ या शैक्षणिक वर्षापासून सदर माध्यमिक आश्रमशाळांमध्ये इयत्ता-११ वी (कला व विज्ञान शाखा) चे वर्ग सुरु करण्यात यावेत व शैक्षणिक वर्ष २०१५-१६ मध्ये इयत्ता १२ वी चे वर्ग सुरु करण्यात यावेत.

२. उपरोक्त प्रमाणे दोन्हीही श्रेणीवाढ केल्यामुळे आकृतीबंधानुसार अनुज्ञेय शिक्षक/शिक्षकेतर कर्मचारी पदे व तदनुषंगिक खर्चास शासन मान्यता देत आहे. याबाबतचा उल्लेख सोबतच्या परिशिष्ट "अ" व "ब" करण्यात आला आहे.

३. श्रेणीवाढीची मान्यता देण्यात आलेल्या अनुदानित आश्रमशाळांचा शैक्षणिक दर्जा उंचावणे आवश्यक आहे. त्यादृष्टीने अशा आश्रमशाळांमधील विद्यार्थ्यांचा वार्षिक निकाल किमान ८०% असावा. तसेच त्यापैकी किमान ६०% विद्यार्थ्यांना प्रथमश्रेणी मिळणे आवश्यक राहिल. सदर आश्रमशाळांमध्ये नियमानुसार प्रशिक्षित अर्हताकारी शिक्षक-शिक्षकेतर कर्मचा-यांची नियुक्ती करण्यात यावी. माध्यमिक शाळांमध्ये इंग्रजी विषय शिकविणा-या शिक्षकांचे शिक्षण इंग्रजी माध्यमातून झाले असल्यास व त्यांच्या शैक्षणिक अर्हतेत प्रामुख्याने इंग्रजी विषयात प्रथमश्रेणी प्राप्त झाली असल्यास त्यांना नियुक्तीस प्राधान्य देण्यात यावे.

४. बालकाचा सक्तीचा व मोफत शिक्षणाचा अधिकार अधिनियम, २००९ अंतर्गत नमुद करण्यात आलेल्या सोयी-सुविधा विद्यार्थ्यांना उपलब्ध करणे व शिक्षणाचा स्तर उकृष्ट ठेवणे संस्थेवर बंधनकारक राहिल. तसेच उक्त संदर्भ.४ मधील दिनांक.०२/०१/२०१४ च्या शालेय शिक्षण व क्रिडा विभागाच्या पत्रात नमूद सर्वोच्च न्यायालयाच्या निर्देशाचे काटेकोर पालन करण्यात यावे.

५. आयुक्त, आदिवासी विकास आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, नाशिक यांनी उपरोक्त बाबत आवश्यक ती कार्यवाही तात्काळ करावी. उपरोक्त खर्च अनुदानित आश्रमशाळांच्या संबंधित अर्थसंकल्पिय लेखाशिर्षाखाली खर्ची टाकण्यात यावा व वेळोवेळी मंजूर अनुदानातून भागविण्यात यावा.

६. सदरहू शासन निर्णय वित्त विभागाच्या सहमतीने व त्यांचा अनौपचारिक संदर्भ क्र.६३८९/व्यय-१४, दिनांक ०९.१०.२०१३ अन्वये निर्गमित करण्यात येत आहे.

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०१४०३०३१७५४४७४५२४ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(अनिल कों. आहिरे)

कार्यासन अधिकारी, महाराष्ट्र शासन

सहपत्र:- परिशिष्ट "अ", "ब" व "क"

प्रत,

१. मा.राज्यपाल यांचे प्रधान सचिव, राजभवन, मुंबई

२. मा.मुख्यमंत्री यांचे अप्पर मुख्य सचिव ,मुख्यमंत्री सचिवालय,मंत्रालय, मुंबई
३. मा.उप मुख्यमंत्री यांचे प्रधान सचिव, मंत्रालय, मुंबई
४. मा.मंत्री (आ.वि) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई
५. मा.राज्यमंत्री (आ.वि) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई
६. मा.मुख्य सचिव यांचे स्वीय सहायक, मंत्रालय, मुंबई
७. प्रधान सचिव,महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय,विधानभवन मुंबई.
८. मा.अप्पर मुख्य सचिव, शालेय शिक्षण व क्रिडा विभाग यांचे स्वीय सहायक, मंत्रालय, मुंबई
९. सर्व मा.विधान सभा सदस्य/विधान परिषद सदस्य, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, मुंबई यांचे मार्फत.
१०. आयुक्त, आदिवासी विकास आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, नाशिक
११. अपर आयुक्त, आदिवासी विकास, ठाणे/नाशिक/अमरावती/नागपूर
१२. सर्व विभागीय आयुक्त
१३. सर्व जिल्हाधिकारी
१४. सर्व प्रकल्प अधिकारी, एकात्मिक आदिवासी विकास प्रकल्प.
१५. संचालक, प्राथमिक शिक्षण संचलनालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे
१६. संचालक, माध्यमिक शिक्षण संचलनालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे
१७. संचालक, उच्च शिक्षण संचलनालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे
१८. सदस्य सचिव तथा राज्य प्रकल्प संचालक,महाराष्ट्र प्राथमिक शिक्षण परिषद,जवाहर बाल भवन ,नेताजी सुभाषचंद्र मार्ग,चर्नी रोड , मुंबई-४००००४
१९. विभागीय शिक्षण संचालक, नाशिक/पुणे/औरंगाबाद/नागपूर
२०. संचालक, सर्व शिक्षा अभियान संचलनालय, महाराष्ट्र राज्य, चर्नीरोड, मुंबई
२१. महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञेयता), महाराष्ट्र - १ / २ मुंबई/ नागपूर
२२. महालेखापाल (लेखा परीक्षा), महाराष्ट्र - १ / २ मुंबई/ नागपूर
२३. संचालक, लेखा व कोषागरे संचलनालय, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई
२४. जिल्हा कोषागार अधिकारी, नाशिक / धुळे / नंदुरबार / जळगाव / ठाणे /यवतमाळ / अमरावती / नागपूर / गोंदिया / गडचिरोली.
२५. सर्व सह सचिव/उप सचिव/अवर सचिव/कार्यासन अधिकारी, आदिवासी विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
२६. संबधित स्वयंसेवी संस्था . (परिशिष्ट " क") प्रमाणे.
२७. निवडनस्ती (का-११)

शासन निर्णय क्रमांक अआशा-2012/प्र.क्र.93/का-11,दि.03 मार्च,2014 चे परिशिष्ट अ

नव्याने मंजूर करावयाच्या अनुदानित प्राथमिक आश्रमशाळेसाठी एक आश्रमशाळानिहाय (प्रथम वर्ष) बाबनिहाय खर्चाचा तपशिल खालीलप्रमाणे आहे.(2014-15)

रूपये

अ.क्र	संवर्ग	पदसंख्या	वार्षिक वेतन	परिपोषण अनुदान	आकस्मिकता 8%	एकूण
1	माध्यमिक शिक्षक(02)	2	लाक्षणिक अनुदान प्रत्येक आश्रमशाळेसाठी रु.10,000/-			10,000
2	प्रयोगशाळा परिचर(01)	1				
3	स्वयंपाकी(01)	1				
	एकूण(19*4)	4				

नव्याने मंजूर करावयाच्या अनुदानित प्राथमिक आश्रमशाळेसाठी एक आश्रमशाळानिहाय (दुसरे वर्ष) बाबनिहाय खर्चाचा तपशिल खालीलप्रमाणे आहे.(2015-16)

रूपये लाखात.

अ.क्र	संवर्ग	पदसंख्या	वार्षिक वेतन	परिपोषण अनुदान	आकस्मिकता 8%	एकूण
1	माध्यमिक शिक्षक(03)	3	2.88	7.20	0.35	15.45
2	प्रयोगशाळा परिचर	1	1.74		0.21	
3	स्वयंपाकी	1	1.45		0.17	
4	कामाठी	1	1.30		0.16	
	एकूण	6	7.37	7.20	0.88	

नव्याने मंजूर करावयाच्या अनुदानित प्राथमिक एक आश्रमशाळेसाठी(तीसरे वर्ष) बाबनिहाय खर्चाचा तपशिल खालीलप्रमाणे आहे.(2016-17)

रूपये लाखात

अ.क्र	संवर्ग	पदसंख्या	वार्षिक वेतन	परिपोषण अनुदान	आकस्मिकता 12% व 8%	एकूण
1	माध्यमिक मुख्याध्यापक	1	4.08	10.80	0.49	30.10
2	माध्यमिक शिक्षक(04)	4	3.84		0.46	
3	कनिष्ठ लिपिक	1	1.74		0.21	
4	प्रयोगशाळा परिचर	1	1.74		0.21	
5	शिपाई	1	1.33		0.16	
6	स्वयंपाकी(02)	2	3.34		0.27	
7	कामाठी	1	1.33		0.11	
	एकूण(11)	11	17.40	10.80	1.90	

प्रथमवर्ष	0.1	लक्ष	एका आश्रमशाळेसाठी एकूण खर्च	45.65	लक्ष
द्वितीयवर्ष	15.45	लक्ष	एका आश्रमशाळेसाठी पदनिर्मिती	11	पदे
तिसरे वर्ष	30.1	लक्ष			
एकूण	45.65	लक्ष			

शासन निर्णय क्रमांक अआशा-2012/प्र.क्र.93/का-11,दि.०३ मार्च,2014 चे परिशिष्ट ब

नव्याने मंजूर करावयाच्या अनुदानित कनिष्ठ महाविद्यालयांसाठी बाबनिहाय खर्चाचा तपशिल खालीलप्रमाणे आहे.

रूपये लाखात.

अ.क्र	वर्ष/इयत्ता	संवर्ग	पदसंख्या	वेतनावरील खर्च	परिरक्षण अनुदान	आकस्मिक खर्च	एकूण
1	2	3	4	5	6	7	8
1	सन 2014-15 इयत्ता 11 वी कला व विज्ञान	शिक्षक	4	4.32	7.20	0.52	12.04
2	सन 2015-16 इयत्ता 11 वी व 12 वी कला व विज्ञान	शिक्षक	7	7.56	14.40	0.91	22.87
	एकूण		7	11.88	21.60	1.43	34.91

एक कनिष्ठ महाविद्यालयांसाठी एकूण खर्च	34.91	लक्ष
13 कनिष्ठ महाविद्यालयांसाठी एकूण खर्च	453.83	लक्ष

एक कनिष्ठ महाविद्यालयांसाठी होणारी पदनिर्मिती	7
कनिष्ठ महाविद्यालयांची संख्या	13
13 कनिष्ठ महाविद्यालयांसाठी एकूण पदे	91

शासन निर्णय क्रमांक अआशा-२०१२/प्र.क्र.९३/का-११, दि.०३ मार्च, २०१४ चे (परिशिष्ट-क)

अनुदानीत प्राथमिक आश्रमशाळांना सन २०१४-१५ या वर्षासाठी श्रेणीवाढ इ. ८ वी (माध्यमिक) मंजूर करणे

अ. क्र.	अनु.आ.शाळा	तालुका	जिल्हा	संस्थेचे नांव
१	२	३	४	५
१	काटी	गोंदिया	गोंदिया	गोंदिया एज्युकेशन सोसायटी, गोंदिया जि. गोंदिया

अनुदानीत माध्यमिक आश्रमशाळांना सन २०१४-१५ या वर्षापासून श्रेणीवाढ करून कनिष्ठ महाविद्यालय सुरू करणे.

अ. क्र.	अनु.आ.शाळा	तालुका	जिल्हा	संस्थेचे नांव
१	२	३	४	५
१	अलंगुण	सुरगाणा	नाशिक	आदर्श समता शिक्षण प्रसारक मंडळ, अलंगुण ता.सुरगाणा जि.नाशिक
२	कोळदे	नंदुरबार	नंदुरबार	नंदुरबार तालुका विधायक समिती, नंदुरबार
३	जोगणीपाडा	नंदुरबार	नंदुरबार	नंदुरबार तालुका विधायक समिती, नंदुरबार
४	पांगरण (रायंगण)	नवापूर	नंदुरबार	आदिवासी सेवा सहाय्यक व शिक्षण प्रसारक संस्था, नवापूर जि.नंदुरबार
५	शिगवे (वाघाडी)	शिरपूर	नंदुरबार	दि.शिरपूर एज्यु.सोसायटी शिरपूर जि.धुळे
६	शिरपूर	शिरपूर	नंदुरबार	दि.शिरपूर एज्यु.सोसायटी शिरपूर जि.धुळे
७	निमझरी	शिरपूर	नंदुरबार	दि.शिरपूर एज्यु.सोसायटी शिरपूर जि.धुळे
८	आमले	जुन्नर	पुणे	ज्ञानदा शिक्षण मंडळ, नारायणगांव ता.जुन्नर जि.पुणे
९	राजूरा	राजूरा	चंद्रपूर	सेवालाल महाराज शिक्षण संस्था धानोली ता.कोरपना जि.चंद्रपूर
१०	फुलवडे	आंबेगांव	पुणे	ज्ञानदिप आदि.सेवा मंडळ, फुलवडे तर.आंबेगांव जि.पुणे
११	बिलबारा	नवापूर	नंदुरबार	आदिवासी सेवा सहाय्य व शिक्षण प्रसारक संस्था, नवापूर जि.नंदुरबार
१२	भरडू	नवापूर	नंदुरबार	आदिवासी सेवा सहाय्य व शिक्षण प्रसारक संस्था, नवापूर जि.नंदुरबार
१३	आमलाण	नवापूर	नंदुरबार	आदिवासी सेवा सहाय्य व शिक्षण प्रसारक संस्था, नवापूर जि.नंदुरबार